

Hodnocení bakalářské práce Adély Mikulenkové

Oponentský posudek

Název práce: Mluva žáků na II. stupni ZŠ

1. TÉMA A CÍL PRÁCE: Autorka si za cíl práce zvolila: „analyzovat získaný jazykový materiál dokumentující dnešní podobu mluvy žáků na II. stupni ZŠ, a to kvalitativně i kvantitativně.“ (str. 8). Tohoto cíle se snaží dosáhnout na jazykovém materiálu získaném z nahrávaných rozhovorů se žáky na téma „koníčky a volný čas“. Touto metodou získala celkem 32 minut a 14 sekund záznamu, který následně transkribovala a analyzovala.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ: Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou, v teoretické části se autorka zaměřuje na charakteristiku pubertálního období ve vztahu k vyjadřování žáků, zabývá se vztahem jazykového systému a řeči a dále uvádí stratifikaci národního jazyka a funkčních stylů, které dále využívá v praktické části práce. Podrobně se věnuje rysům mluvenosti v neformálních jazykových projevech, tyto rysy člení dle jazykových rovin a následně v praktické části práce dokládá výskyt jednotlivých rysů v analyzovaném jazykovém materiálu opět dle odpovídajících jazykových rovin. Práce je tak přehledně členěna. Souhlasím s tvrzením autorky, uvedeným v závěru práce, že takto pojatá práce se může stát východiskem dalšího zkoumání s větším množstvím respondentů a s následnou podrobnější analýzou získaného materiálu, ovšem bylo by nutné promyslet technickou stránku zpracování získaných dat, protože již při tomto drobném vzorku respondentů a relativně krátké délce nahrávek (cca 32 minut od 7 respondentů) analyzovala autorka 2000 lexikálních jednotek.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA: Konstatuji, že práce opět neprošla jazykovou korekturou, ač byl tentýž nedostatek bakalantce vytýkán už při minulém pokusu o obhajobu práce. Mnohé věty postrádají smysl, opakovaně se objevují chyby gramatické, pravopisné a stylistické v míře, která znesnadňuje porozumění textu. Níže uvádím výběr (bohužel nikoli vyčerpávající výčet) nedostatků.

Chybná interpunkce: str. 4: ...vymezení základních pojmů jako jsou jazyk...; str. 8: „...díky nimž bylo možné, se lépe dorozumět při lovu,“; str. 18: „Další jevy, které jsou typické pro mluvenou syntax jsou parazitní slova...“; str. 20: „Anglicismy jsou lexikální prostředky pocházející z angličtiny vyskytující se v českém jazyce.“ Tamtéž: „Prvotně byla přejímána slova z oblasti sportu, hudby a především informatiky.“; str. 38: „Byla jsem přítomna rozhovorům sedmi respondentů, žáků, Základní školy Úšovice v Mariánských Lázních dne 6. března 2023.“; str. 40: „Bylo by podle mého názoru dobré, výzkum zopakovat s větším množstvím respondentů...“; str. 40: „Bylo by podle mého názoru dobré, výzkum zopakovat s větším množstvím respondentů a provést následnou a podrobnější analýzu.“

Gramatické chyby: str. 17: „Chybné varianty bychom též našli u pronomina přivlastňovacích, jako je *s mejma dětma*“; str. 20: „Za vulgarismus můžeme považovat výraz spojené se sexuálním aktem(...“; str. 24: „Dále se setkáváme s vynecháním náslovného *j* v plnovýznamovému verbu být ve spisovné vrstvě jazyka jako např. *sou, si, ste*.“; str. 25: „...nespisovný tvar pronomena *ňáký*...“; str. 38: „Cílem práce bylo získat dostatečný počet výraziva,...“; tamtéž: „...anebo vynechávali náslovného *j* u verb...“; str. 39: „Žáci používali i souvětí souřadné, nejčastěji ve slučovacím či odporovací poměru...“;

Nejasná formulace: Str. 10: „Z pohledu lingvistického modelu představuje základní klasifikační prvek na útvary strukturní a nestrukturní.“ Str. 12: „M. Vondráček uvádí na základě jeho bádání lékařského deníku jednoho z ředitelů nemocnice argotismy jako *sníh...*“; str. 13: Všechny tyto projevy mluvené podoby jazyka jsou u nepřipraveného projevu vždy zcela pochopitelné, když se jedná o nepřipravený projev, protože mohou vznikat pod nátlakem nebo být součástí jedincovy nervozity.“ Str. 19: „Lexikální rovina studuje lexikální prostředky jazyka.“; str. 38: „Jedinci ve svých rozhovorech často používali pauzy z důvodu jejich nepřipravenosti (*na obchodní akademii ... na obchodku se hlásím*).“; str. 39: „V souvětí podřadné respondenti užívají malý inventářem konjunkcí...“; tamtéž: „Jediným zájmem ve funkci spojovaného výrazu je *který...*“; str. 40: „Podle mých čítajících 98 slov ve slovníku se expresivních výrazů nacházelo v rozhovorech méně než neutrálních, a to v poměru 16:35.“; str. 38: „Jazykový materiál pro praktickou část práce jsem získala metodou dotazníkovou.“ (ve skutečnosti šlo o metodu přímého, polořízeného rozhovoru se záznamem);

Překlepy: str. 6: „Puberta končím tím, že se mladý jedinec...“; str. 9 „...za přítomnosti obou komunikátů...“ (má být komunikantů); str. 12 „s profesním mluvou se můžeme setkat...“; str. 21: „Mezi další rozdělní expresivity řadíme expresivitu hláskovou, během které se ve slovech nachází hláskové spojení, které není běžné pro neutrální výrazy (...).“; str. 33: „chaha, -y, f., moderní společenský tanec...“; str. 39: „...obecnou čeština...“; str. 40: „kdy jeden z respondentů oslovoval toho druhého...“;

U obhajoby by autorka měla vysvětlit následující tvrzení ze str. 7: „V pubertě však nedochází pouze ke změně behaviorální a tělesné, ale i ke vztahu k jazyku. Jednotlivec v pubertě zcela ztrácí vliv na rozlišování jazykových vrstev. Jeho projevy se vymykají složitosti a formálnosti. To můžeme zaznamenat v rozhovorech se staršími vrstevníky, během kterých si často neuvědomí jejich podřazenost, a nastávají tak konflikty či vzájemné nepochopení. Jedinec často využívá vulgarismy, nespisovné tvary, jeho vyjadřování je plné humoru, ironie a suverenity. Největší změny můžeme však spatřovat v lexikální rovině, jelikož jeho slovní zásoba je ovlivňována médii, školním prostředím, koníčky, stylem života, zájmy apod.“ Jedná se o vlastní názor autorky nebo jsou tato tvrzení podložena odbornou literaturou?

4. KOMENTÁŘ HODNOTITELKY: Celková úroveň práce se oproti předchozí verzi mírně zlepšila, a to především po stránce obsahové. Struktura práce je přehlednější, byla doplněna metodologie a přesněji formulovány cíle, hypotézy i závěry práce. Avšak je zarážející, že autorka ani po upozornění nevěnovala pozornost formální stránce práce a neprovedla pečlivou jazykovou korekturu. Tento přístup k textu a k práci považuji u učitelky českého jazyka za nepochopitelný.

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ: Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení **dobře**.

V Plzni dne

Růžena Písková

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
Růžena Písková